

ונראה שאם רואה פיל ומסתפק אולי ישן ואולי מת, מותר לברך אדעתא דנדבה אליבא דהחוות דעת (בבית הספק סק"כ) שכתב: "וכן בכל הברכות אדעתא דנדבה מותר לברך ולהודות אפילו בהזכרת שמו יתברך כמו שמותר ב"ח ברכות להתפלל בתורת נדבה... דהא חזינן דהרבה פיוטים וזמירות נתייסדו ונתקנו בלשון ברכה והודאה בהזכרת שמו, יעו"ש.

והנה הרב שאול קוסובקי זצ"ל הסתפק באדם שמכר כלב מת, האם חילופיו מותרים למזבח, או שמא אסור משום דהוי מחיר כלב. וגיסי הגר"ח קניבסקי שליט"א השיב לו שכלב מת שמו נבילה ואין שמו כלב.

הרואה פיל באגם או במראה האם מברך

שאלה הרואה פיל במראה או באגם מים, האם יוכל לברך עליו ברכת משנה הבריות, כמו כן יש להסתפק גם בברכת הרואה של חנוכה, כאשר רואה נרות חנוכה במראה האם יברך?

תשובה בשו"ת דבר שמואל (סימן רמב) כתב שאין לברך כשרואה הלבנה במראה, וכן כתב בשו"ת שבות יעקב (ח"א סימן קכו). וכתב הברכי יוסף (חור"מ סימן לה) שדבריהם אמורים בלבנה שיש לטעות בראיה, אבל באופן כזה שבודאי אין מקום לטעות, אפשר דנקרא ראה, עכ"ד. וכן משמע מהשערי תשובה (סימן תכ"ט סק"א) שלכן אי אפשר לברך, כיון שאפשר לטעות. לאור זאת במקום שרואה היטב במראה, אפשר לברך.

וכן כתב בפתח הדביר (סימן רכז ס"י) שיתכן שלפי דברי הברכי יוסף בכל ברכות התלויות בראיה, אם רואה במראה, ואין מקום לטעות, יתכן שאפשר לברך.

אפשר גם להביא ראיה לפי מה שכתב החזו"א שאם רואים ערוה במראה אסור להתפלל כנגדה, דהוי כאילו מתפלל מול ערוה, ואולי כך גם בעניננו. אלא דיתכן דהחזו"א אמר דבריו רק לחומרא ולא לקולא.

למה מברכים על פיל וקוף משנה הבריות

במלאכת שלמה בכלאים (פ"ח מ"ו) כתב ששמע מפי חכם מקובל רבי משולם זצ"ל למה מברכים רק על פיל וקוף ברכת משנה הבריות, והרי יש עוד חיות שבריותם משונה, ותירץ דבזמן דור הפלגה נפרע הקב"ה מן האנשים שהפכן לקופים ופילים, והיינו שהקוף דומה לאדם, והפיל מבין לשון בני אדם.